

بسمه تعالی

عزیزان باید در یک کار پیگیر، موضوع تشیع و امامت و امام زمان(عج) را دنبال کنند، فقط در حدّ پانزده شعبان مسئله متوقف نشود. آری؛ شب پانزده شعبان شب بسیار مهمی است، هم به اعتبار خودش که شب پانزدهم شعبان است و هم به اعتبار تولد وجود مقدس حضرت ولیّ عصر(عج).

تولد امام زمان(عج) و نیمه شعبان دو چیز است که با هم ترکیب شده است، مثل شب بیست و یکم ماه مبارک رمضان. آن شب در عین این که یکی از شبهای قدر است، شب شهادت امیرالمؤمنین علی(ع) هم هست، لذا قبل از این که امیرالمؤمنین(ع) شهید شوند، باز شب بیست و یکم ماه رمضان شب قدر بود. بله شب پانزده شعبان یکی از شبهای مبارکی است که قبل از تولد حضرت صاحب الزمان(عج) مورد بحث بوده است، پس باید کاری کرد که شب پانزده شعبان از دست نرود.

همان طور که نزول قرآن، شب قدر و روز قدر را مبارک می کند، نزول ثقل دیگر از ثقلین یعنی قرآن ناطق، در شب پانزده شعبان، شب و روز نیمه شعبان را مبارک می گرداند و آن شب بستر فوران غفران الهی می گردد. چنانچه رسول خدا(ص) فرمود: «يَغْفِرُ اللَّهُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنَ الشَّعْبَانِ مِنْ خَلْفِهِ بِقَدْرِ شَعْرِ مِغْرَى بَنِي كَلْبٍ» [۱] یعنی؛ خداوند در شب نیمه شعبان به اندازه موی بزهای بنی کلب بندگان را می بخشد. پس آن شب، شب تلاش برای قرب به خدا است. چون شبی است که خداوند قسم یاد کرده است، هیچ سائلی را محروم نگرداند. شب تعیین سرنوشتها است، «... فِيهَا يُكْتَبُ أَجَالٌ وَ فِيهَا تُقَسَّمُ الْأَرْزَاقُ ... وَ يُنَزَّلُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مَلَائِكَةً إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا وَ إِلَى الْأَرْضِ بِمَكَّةَ» [۲]

کمیل می گوید: به اتفاق جمعی در مسجد بصره خدمت علی(ع) نشستیم بودیم. شخصی پرسید: منظور آیه «فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ» [۳] که در آن شب، هر امر حکیمی گشایش می یابد، چه شبی است؟ حضرت فرمودند: شب نیمه شعبان، قسم به کسی که جان علی در دست اوست، کسی نیست مگر این که آنچه تا آخر سال از خیر و شر بر او جاری می شود در این شب رقم می خورد. بنده ای نیست که آن را زنده نگهدارد و دعای خضر را در آن بخواند، مگر آن که به اجابت می رسد.

کمیل می گوید: سپس من به خانه حضرت رفتم و تقاضای آموختن دعای خضر را کردم. فرمود: بنشین، وقتی این دعا را حفظ کردی، در هر شب جمعه، یا یک بار در ماه، یا سالی یک بار، یا در عمرت یک بار بخوان که از جانب خدا یاری خواهی شد و خدا رزقت را خواهد رساند و مشمول مغفرت او خواهی شد. [۴]

خدا إن شاء الله کمیل را رحمت کند که، علت ورود این دعا از طریق حضرت امیرالمؤمنین(ع) به ما شد. پس اولاً؛ ارزش شب نیمه شعبان از زمان امیرالمؤمنین(ع) هم مورد بحث بوده است و باید آن شب را تجلیل کرد. و بعد هم چنانچه ملاحظه می کنید، می فرماید این شب شبی است که خصوصیات خاص خود را دارد. ثانیاً؛ با تولد وجود مقدس حضرت ولی عصر(عج) نور علی نور شده و با نظر به مقام قدسی حضرت امام زمان(عج) زمینه ارتباط با خدا شدیدتر گشته است و عملاً می توان از برکات شب پانزده شعبان

استفاده بیشتری کرد.

نکته دیگری در رابطه با اعمال شب پانزدهم شعبان در مفاتیح هست و آن زیارت حضرت اباعبدالله(ع) است. اگر دقت بفرمایید عموماً یکی از اعمال شبهای قدر زیارت حضرت اباعبدالله(ع) است، تا در بهترین زمانها و در بهترین شرایط ارتباط با خدا - که آن کنار حرم حضرت اباعبدالله(ع) بودن است - واقع شویم و یا به عشق حضور در حرم مطهر آن حضرت، در هر جا که هستیم، آن زیارت را بخوانیم. در رابطه با زیارت آن حضرت در این شب، دو روایت خیلی عجیب ذکر شده است؛ یک روایت می فرماید: هر که می خواهد با او، روح صدوبیست و چهار هزار پیامبر مصافحه کند، حضرت اباعبدالله(ع) را زیارت کند، در واقع این شب آن قدر ظرفیت دارد که اگر کسی حضرت اباعبدالله(ع) را زیارت کند، روحش آماده می شود تا با روح صدوبیست و چهار هزار پیامبر تماس داشته باشد.

و در روایت دیگری هست که زیارت آن حضرت، موجب آمرزش گناهان می شود، و در واقع این دو روایت هماهنگی دارند، چون وقتی گناهان انسان آمرزیده شد و به روح اهل عصمت نزدیک شد، آماده تماس با پیامبران خدا خواهد گشت.

اعمال دیگری هم از طریق ائمه معصومین(ع) وارد شده که مرحوم شیخ عباس قمی «رحمة الله عليه» در مفاتیح جمع آوری کرده است، در حد امکان از انجام آن خود را محروم نکنید.

سید بن طاوس در «اقبال» در أعمال شب نیمه شعبان روایت کرده رسول خدا (ص) در آن شب چنین دعا میکرد:

« اللَّهُمَّ اقسِم لَنَا مِنْ خَشِيَّتِكَ مَا يَحُولُ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ مَعْصِيَّتِكَ وَ مِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبْلِغُنَا بِهِ مِنْ رِضْوَانِكَ وَ مِنْ الْبَقِيَّةِ مَا يُهَوِّنُ عَلَيْنَا بِهِ مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا اللَّهُمَّ اْمْتَعِنَا بِاَسْمَاعِنَا وَ اَبْصَارِنَا وَ قُوَّتِنَا مَا اَحْيَيْتَنَا وَ اجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنَّا وَ اجْعَلْ ثَارَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمْنَا وَ انصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا وَ لَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا وَ لَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا اَكْبَرَ هَمِّنَا وَ لَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَ لَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ [۵]

«خدایا خشیت و خوفت را، بقدری در دلم قرار ده که مانع از معصیت و نافرمانی بشود هم چنین به اطاعت و فرمان برداریت، به اندازه‌ای مرا موفق دار که موجب رضایت و خوشنودی تو گردد، و از یقین بقدری به من موهبت نما که با داشتن آن تمام مصیبت‌های دنیا برایم آسان شود. خدایا!! تا زنده‌ایم ما را از چشم و گوش و توانائی که به ما بخشیده‌ای بهره‌ور ساز، و آن‌ها را وارث ما قرار ده، و خون ما را از آن کس که بر ما ستم می‌کند بگیر، و بر دشمنان ما را نصرت و یاری ده- خدایا- بلا و مصیبت‌مان را در دین‌مان قرار مده. و دنیا را بزرگترین هم و غم، و منتهای دانش ما مگردان، و کسی را که رحم نمیکند بر ما مسلط مساز، به رحمتت ای مهربان‌ترین مهربانان.»

منابع :

- [1] بحارالانوار، ج ۹۴، ص ۸۶.
- [2] بحارالانوار، ج ۹۴، ص ۸۹.
- [3] سوره دخان، آیه ۴.
- [4] اقبال الاعمال، ص ۲۲۰، فی بعض ادعیة التّصف من شعبان.
- [5] مستدرک الوسائل ج ۶ ص

شب پانزده شعبان،

نور علی نور

واحد فرھنگی
بیمارستان خاتم الانبیا (ص)